

KOMMUNIKATIONSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 18/2008 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av kommunikationsmarknadslagen

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 9 september 2008 en proposition med förslag till lag om ändring av kommunikationsmarknadslagen (RP 109/2008 rd) till kommunikationsutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- konsultativ tjänsteman Sanna Helopuro, kommunikationsministeriet
- enhetschef Merja Saari, Kommunikationsverket

- biträdande direktör Timo Mattila, Konkurrensverket
- jurist Paula Hannula, Konsumentverket
- jurist Anna Tsakirakis, DNA Oy
- chefsjurist Anne Vainio, Elisa Abp
- verkställande direktör Petteri Järvinen, Petteri Järvinen Oy
- utvecklingsdirektör Tapio Haapanen, Telia-Sonera Abp
- jurist Joel Kajas, Finnet-förbundet rf
- chefsjurist Tuula Sario, Finlands Konsumentförbund rf
- professor Arto Karila.

PROPOSITIONEN

Bestämmelserna om uppbindning i kommunikationsmarknadslagen ändras. En temporär ändring av 70 § i den lagen trädde i kraft den 1 april 2006. Den gäller i tre år och tillåter uppbindning. Efter att verkningarna av den ändringen nu utvärderats föreslår regeringen att uppbindning ska få fortsätta även efter den tidsfrist som går ut

den 1 april 2009. Förbud mot uppbindning ska fortsatt gälla sådana mobiltelefoner och abonnemang som enbart kan användas i ett GSM-mobilnät, men inte handel med mobiltelefoner som utnyttjar modernare teknik. Undantag är så kallade specialtelefoner som fungerar i GSM-mobilnät. Lagen avses träda i kraft den 1 april 2009.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmän motivering

Med hänvisning till propositionen och övrig utredning anser utskottet att propositionen behövs

och fyller sitt syfte. Utskottet tillstyrker lagförslaget, men med följande anmärkningar och ändringsförslag.

Syfte. Syftet med att tillfälligt tillåta uppbinding (s.k. bundling) var bland annat att främja den allmänna utvecklingen av informationssamhället, bidra till marknadstillväxt och sporra skapande produktutveckling och framtagning av nya tjänster (KoUB 31/2005 rd). Enligt uppgift har man lyckats väl med detta, eftersom användningen av plustjänsterna inom mobiltelefonin har ökat märkbart sedan man tillät uppbinding. Cirka en femtedel av finländarna har skaffat sig ett paket med mobiltjänster och möjligheten till uppbinding har också haft inverkan på förnyelsen av telefonbeståndet.

Konsumentens ställning. Utskottet vill särskilt ta upp konsumentens ställning vid uppbinding. Det centrala är att teleföretag ska tillhandahålla användare motsvarande kommunikationstjänster även utan terminal (70 § 1 mom.). Samma bestämmelse ingår redan i den gällande temporära regleringen. Den högsta tillåtna varaktigheten på tidsbundna avtal är två år, vilket kan vara mycket ofördelaktigt för konsumenten beroende på omständigheterna. Därför är det viktigt att konsumenten enligt lagförslaget också ska erbjudas möjlighet att ingå ett tidsbegränsat abonnemangsavtal på 12 månader när teleföretaget erbjuder abonnemang på längre tid än 12 månader (70 § 4 mom.). Förslaget innehåller dels socialt betalningsförhinder, dels också en möjlighet för konsumenten att säga upp tidsbundna avtal genom att betala de avgifter och ersättningar som fastställdes när avtalet ingicks (70 § 6 mom.). Utskottet betonar också att bestämmelserna om uppbinding i kommunikationsmarknadslagen kompletteras av konsumentskyddslagens (38/1978) bestämmelser om bland annat marknadsföring och förfarandena i kundrelationer.

I det föreslagna 70 § 5 mom. finns bestämmelser om rätten att säga upp ett tidsbundet avtal på grund av s.k. permanent socialt betalningsförhinder. I dessa situationer ska teleföretaget enligt den nya uttryckliga bestämmelsen ha rätt att ta tillbaka terminalen. Men samtidigt sägs det i 8 mom. i samma paragraf att en abonnemangsspärr på konsumentens begäran ska hävas när abonnemanget upphör bl.a. i de situationer som

avses i 5 mom. Utskottet betonar att rätten att frånta konsumenten terminalen enligt 5 mom. måste bedömas bland annat med beaktande av hur lång den återstående avtalsperioden är. Om det exempelvis går så att det sociala betalningsförhindret uppkommer i slutet av avtalsperioden och konsumenten redan har betalat en betydande del av de terminalrelaterade avgifterna, ska man betrakta borttagning av terminalen och eventuell avtalsbaserad gottgörelse för terminal och betalda avgifter i ljuset av konsumentskyddslagens bestämmelser om oskäligen avtalsvillkor.

Uppföljning. Utskottet anser det vara nödvändigt att regeringen både på kort och längre sikt iakttar hur de bestämmelser i lagförslaget som gäller konsumentskydd fungerar. Utskottet menar att det som är särskilt viktigt är dels det att prissättningen av tjänsterna är klar och tydlig, så att det går att jämföra olika alternativ, dels det att man inte avsiktligt har sådana priser som i praktiken begränsar konsumentens möjligheter att exempelvis teckna abonnemang på tolv månader. Utskottet anser i likhet med regeringen (s. 13/I) att det är nödvändigt att regelbundet följa kvaliteten på kundservicen speciellt i tidsbundna avtalsförhållanden.

Detaljmotivering

Ikraftträdandebestämmelsen. Utskottet anser att det behövs en särskild övergångsbestämmelse i ikraftträdandebestämmelsen. Propositionen innehåller ingen övergångsbestämmelse som skiljer uppbindningsavtal som ingås innan lagen träder i kraft från avtal som ingås efter ikraftträdandet. I de gamla avtalen har man inte kunnat beakta avgifter och ersättningar som blir tillämpliga när avtal sägs upp, eftersom uppsägning i sig, oavsett vilken grund den sker på, är en nyhet som nu regleras för första gången. Lagen kan inte ha retroaktiv verkan på redan ingångna avtal.

Utskottet lägger till en övergångsbestämmelse i lagförslagets ikraftträdandebestämmelse. Enligt den nya bestämmelsen blir 70 § 6 mom.

tillämplig på de avtal som ingås efter lagens ikraftträdande.

(1 mom. som i RP)

Bestämmelserna i 70 § 6 mom. ska tillämpas på avtal som har ingåtts efter denna lags ikraftträdande. (Nytt)

Förslag till beslut

Kommunikationsutskottet föreslår därför

att lagförslaget i övrigt godkänns enligt propositionen, men ikraftträdandebestämmelsen med följande ändring:

Helsingfors den 4 december 2008

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Martti Korhonen /vänst
vordf. Saara Karhu /sd
medl. Mikko Alatalo /cent
Marko Asell /sd
Leena Harkimo /saml
Mats Nylund /sv
Markku Pakkanen /cent

Lyly Rajala /saml
Tero Rönni /sd
Janne Seurujärvi /cent
Johanna Sumuvuori /gröna
Anne-Mari Virolainen /saml
ers. Sari Palm /kd
Pentti Tiusanen /vänst.

Sekreterare var

utskottsråd Kaj Laine.